

30.6.2020

VN/9719/2019
STM021:00/2019**LASTEN JA NUORTEN VAATIVIMPIEN PALVELUJEN OSAAMIS- JA TUKIKESKUKSIA
VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN TOIMIKAUDEN JATKAMINEN**

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään jatkanut osaamis- ja tukikeskuksia valmistelevan työryhmän toimikautta 31.12.2020 saakka.

Osaamis- ja tukikeskus on uudenlainen integratiivinen palvelurakenne lasten, nuorten ja perheiden kaikkein vaativimpien palvelujen varmistamiseen, tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä palvelujen yhteistyöaluetasoiseen koordinointiin. OT-työryhmässä on jatkettu osaamis- ja tukikeskusten valmistelua Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE) tehdyn työn jälkeen. Työryhmän työn edistymistä ovat haastaneet hallituksen vaihtuminen sekä sote-uudistuksen valmistelussa tapahtuneet muutokset. Sote-uudistusta viedään kuitenkin eteenpäin maakuntapohjalla, jossa yhteistyöalueet ovat samat kuin edellisen kauden sote-valmistelussa. OT-keskusten sijoittumisen, asemoitumisen ja toiminnan valmistelua on sen vuoksi voitu jatkaa viidelle yhteistyöalueelle.

Toimikausi

1.7.2020 - 31.12.2020

Tausta

Eri ammattilaisten vahvaa samanaikaista tukea tarvitsevien lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut on järjestettävä yhteiskunnallisesti kestäväällä tavalla: palvelujen on vastattava lasten ja nuorten tarpeita ja ne on toteutettava myös taloudellisesti järkevästi sekä eettisesti hyväksyttävästi. Paljon erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret ovat usein sekä lastensuojelun että erikoissairaanhoidon asiakkaita, ja heillä on usein tarve myös erityiseen tukeen perusopetuksessa sekä jatko-opinnoissa. OT-keskuksiin keskitetään ja verkostoidaan erityisosaamista, jota kaikissa maakunnissa ei ole tarkoituksenmukaista ylläpitää joko sen vuoksi, että palveluja tarvitaan harvoin, tai ne vaativat sellaista asiantuntemusta, jota on harvoin saatavissa. Palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa korostuu sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen välinen yhteistyö.

OT-keskuksissa kehitettävät toiminnot toimivat osaksi myös valtakunnallisella tasolla. Erityisesti toiminnan ylläpitäminen, kehittäminen ja perus- ja erityistason toimijoiden koulutus on esimerkiksi näyttöön perustuvien menetelmien kohdalla tarpeen keskittää yhdelle yhteistoiminta-alueelle. Myös muita erityisosaamista edellyttäviä asiantuntijatoimintoja on tarpeen keskittää yhdelle tai muutamalle yhteistyöalueelle. Järjestöjen erityisosaaminen täydentää julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijuutta muutamilla erityisalueilla, ja heidän asiantuntijuutensa pyritään integroimaan OT-toimintaan.

Tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on arvioida ja tarkentaa:

- 1) Mitä sosiaali- ja terveydenhuollon lasten, nuorten ja perheiden asiakasryhmiä OT-keskustoiminnalla tuetaan suorilla asiakaspalveluilla tai konsultoiden;
- 2) Millainen rooli järjestöjen tuottamilla vaativilla erityispalveluilla sekä valtion ja yksityisten ylläpitämällä koulukodeilla ja kehittyvillä vaativan tason yhdistelmäyksiköillä on osana OT-keskustoimintaa ja sen verkoston toimintaa;
- 3) Miten OT-keskustoiminta kytkeytyy ja toimii yhteen VIP-verkoston kanssa;
- 4) Miten OT-keskustoiminta voidaan kytkeä sote-/maku-uudistuksen yhteydessä kehittyvään maakunnalliseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio (TKI) –toimintaan;
- 5) Miten näyttöön perustuvien menetelmien koordinaatio ja käyttöön juurruttamisen tuki yhteistyössä ITLAn ja palvelujärjestelmän muiden toimijoiden kanssa toteutetaan;
- 6) Miten toteutetaan työnjako OT-keskusalueiden kesken;
- 7) Miten edistetään keskusten toiminnassa digipalveluja, monimuotoisia konsultaatiopalveluja sekä liikkuvia palveluja;
- 8) Miten toteutetaan OT-keskusten rahoitus- ja johtamisjärjestelmä ja sen kehittäminen;
- 9) Miltä osin tarvitaan lainsäädäntömuutoksia ja keskusten toimintaa sääntelevää lainsäädäntöä.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on jatkaa kuntien/maakuntien ja viiden yhteistyöalueen valmistelutyötä, yhteistoimintaa VIP-verkoston kanssa sekä tehdä esitys OT-keskusten rakenteesta, tehtävistä, rahoituksesta ja johtamisesta sekä mahdollisista lainsäädännön muutostarpeista.

Organisointi**Puheenjohtajat:**

- Pj Ritva Halila, ylilääkäri, STM / LANU
- varapj Marjo Malja, sosiaalineuvos, STM / HYT

Jäsenet:

- Eija Ala-Toppari-Peltola, sosiaalipalvelujohtaja, Kaksineuvoinen
- Mari Antikainen, perusturvajohtaja, Kuopio
- Jussi Björninen, palvelualuejohtaja, Vaasa
- Yontale Gebrenew, kokemusasiantuntija, Osallisuuden aika
- Riitta Hakoma, vammaispalvelujen ja erityishuoltopiirin johtaja, EKSOTE
- Mikko Hulkkonen, hyvinvointijohtaja, Rusko
- Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM / OHO / Digi
- Matti Hursti, sivistysjohtaja, Ylöjärvi
- Tarja Kauppila, johtaja, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO)
- Nazia Kautto, kokemusasiantuntija, Osallisuuden aika
- Jussi Ketonen, kehitysjohtaja, Lausteen perhekuntoutuskeskus
- Tiina Korpela-Liimatainen, johtava rehtori, valtion koulukodit, THL
- Ulla Kuittu, sosiaalipalveluiden palvelujohtaja, Jyväskylän kaupunki
- Jarmo Körkkö, lastentautien erikoislääkäri (kehitysvammahuolto), PPSHP
- Johanna Lammi-Taskula, johtaja, THL
- Ilona Luoma, lastenpsykiatrian professori, Kuopio

- Juha Luomala, sosiaalineuvos, STM
- Anna Mäkelä, ylilääkäri, Satakunnan sairaanhoitopiiri
- Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, STM / OHO
- Jussi Pihkala, opetusneuvos, OKM
- Kaija Puura, lastenpsykiatrian professori, ylilääkäri TAYS
- Tarja Pösö, sosiaalityön professori, Tampereen yliopisto
- Klaus Ranta, linjajohtaja (nuorisopsykiatria), HUS
- Jarmo Salo, hallinnollinen apulaisylilääkäri, OYS (lastentaudit)
- Tuire Sannisto, ylilääkäri, Tampere
- Riitta Särkelä, pääsihteeri, Ensi- ja turvakotien liitto
- Kaisu Toivonen, perusopetusjohtaja, Espoo
- Riitta Vartio, avohuollon päällikkö, Helsingin kaupunki
- Laura Yliruka, lastensuojelun kehittämispäällikkö, THL

Asiantuntijasihteerit:

- Susanna Hoikkala, neuvotteleva virkamies, STM
- Mia Tapiola, palvelupäällikkö, vastuuyllilääkäri, Kymsote

Pysyvät asiantuntijat:

- Marja Heikkilä, johtaja, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
- Jaana Jokinen, kehittämispäällikkö, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske)
- Anniina Kaittila, Yliopistonlehtori (sosiaalityö), Turun yliopisto
- Riittakerttu Kaltiala, professori, ylilääkäri (nuorisopsykiatria), PSHP/TaY
- Petra Kouvonon, kehitysjohtaja, ITLA
- Saara Leppinen, neuvotteleva virkamies, STM
- Nanna Miettunen, perusturvajohtaja, Utsjoki
- Päivi Nurmi-Koikkalainen, johtava asiantuntija (vammaispalvelut), THL
- Leena Repokari, linjajohtaja (lastenpsykiatria), HUS
- Anna Tiili, erityisasiantuntija, Lastensuojelun Keskusliitto

Työryhmä voi tarvittaessa nimetä pysyviä asiantuntijoita, kuulla asiantuntijoita ja järjestää kuulemistilaisuuksia. Työryhmä voi asettaa alatyöryhmiä työnsä tueksi.

Työryhmän kokoonpano täyttää naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetetut vaatimukset.

Kustannukset ja rahoitus Työryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman eri korvausta.
Työryhmän menot maksetaan valtion talousarvion momentilta 33.01.01.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Johtaja

Elina Palola

JAKELU Asettamispäätöksessä mainitut

TIEDOKSI Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
Erityisavustaja Timo Lehtinen
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Erityisavustaja Sampo Varjonen
Erityisavustaja Juho Orjala
Erityisavustaja Jiri Sironen
Erityisavustaja Hanna Hänninen
Valtiosihteeri Eila Mäkipää
Valtiosihteeri Saila Ruuth
STM osastot ja erillisyyksiköt
STM hankerekisteri